

Antoni Jędruszek (1900-1974)

Znany i ceniony lekarz. Wielki społecznik. Organizator służby zdrowia, założyciel PCK. Mecenas teatru amatorskiego. W Hajnówce spędził 14 lat życia

Urodził się 1 grudnia 1900 roku we wsi Skomorochy Małe w województwie lubelskim. Szkołę średnią ukończył w Chełmie Lubelskim w 1921 r., zaś studia medyczne na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie. W 1927 roku otrzymał dyplom lekarza. Pracę zawodową rozpoczął w 1929 roku w ośrodku zdrowia w Kuźnicy Białostockiej, potem objął kierownictwo Szpitala Powiatowego w Sokółce. Do Hajnówki przybył w 1934r. Rozpoczął pracę jako lekarz tutejszego Ośrodka Zdrowia. Był nie tylko wzorowym lekarzem, ale także dobrym organizatorem hajnowskiego lecznictwa. Z jego inicjatywy powstał w Hajnówce oddział PCK. Zainicjował budowę przychodni przyfabrycznej przy Zakładach Drzewnych Lasów Państwowych, w której od 1935 roku jako lekarz fabryczny pracował z dr Trzpilem. W 1936 r. zorganizował Stację Opieki nad Matką i Dzieckiem, później mały szpitalik dla dzieci (30 łóżek) pod opieką PCK. Jego sylwetkę jako lekarza na terenie Hajnówki w okresie międzywojennym prezentowała Polska Kronika Filmowa z bardzo pochlebnym komentarzem. Dr Jędruszek wykazywał się zawsze wysoką etyką lekarską, zawód swój wypełniał z pełnym poświęceniem. Był jednym z tych lekarzy – praktyków, którzy w pracy zawodowej umieli łączyć znajomość teoretyczną i praktyczną wielu zagadnień w medycynie. Obowiązki wobec chorych były dla niego zawsze najważniejszymi, sam był człowiekiem skromnym, niczego dla siebie nie wymagającym. Takim pozostał w pamięci hajnowian. We wrześniu 1939 roku jako działacz PCK zorganizował w mieście dwa punkty sanitarne dla potrzeb wojsk polskich. W grudniu 1939 roku w pomieszczeniach przeznaczonych na przychodnię, a zbudowanych tuż przed wojną przez Ubezpieczalnię Społeczną uruchomił pierwszy szpital, za aprobatą władz sowieckich. Pracował tu przez okres okupacji m. in. z dr Regirerem. Pracując w szpitalu jako dyrektor i lekarz jednocześnie, zajmował się leczeniem wszystkich chorób, a także małą chirurgią i ginekologią. Pracował w szpitalu i prowadził leczenie domowe, lecz przez cały okres okupacji współpracował z ruchem oporu, udzielając pomocy rannym żołnierzom, narażając życie swoje i rodziny. Pomimo wielkiego ryzyka jak groźba kary śmierci za pomoc udzielaną partyzantom, dr Jędruszek do końca wojny udzielał pomocy rannym. Często bezpośrednio w lasach Puszczy Białowieskiej. W lesie nad rzeką Łutownią prosperował partyzancki szpital polowy. Po wyzwoleniu, jako działacz PCK w znacznym stopniu przyczynił się do zaopatrzenia hajnowskich placówek służby zdrowia w nieodzowne do pracy urządzenia i środki farmaceutyczne będące w gestii tej organizacji. Historia powojennej służby zdrowia rozpoczęła się zaraz po wyzwoleniu i wiąże się z nazwiskiem Antoniego Jędruszka. 18 sierpnia 1944 roku, po ukonstytuowaniu się władz samorządowych wszedł do Rady Gminy i został przewodniczącym Rady i kierownikiem Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej. W 1945 roku szpital liczył 95 łóżek. Poza obowiązkami dyrektora, prowadził edukację zdrowotną w formie pogadarek dla umęczonej wojną ludności. Brał udział w ekshumacji i pochówku hajnowian pomordowanych na zwirowni.

Dr Antoni Jędruszek był wielkim społecznikiem oraz animatorem i opiekunem amatorskiego teatru hajnowskiego (istniał w latach 1944 - 1956). Nie szczędził własnych środków materialnych, czasem kilka dolarów UNRRY w ramach darów PCK przeznaczał na akcję wspierania aktorów, był blisko zaprzyjaźniony z grupą teatralną i Siekierzyńskimi. W 1947 roku przeniósł się do Bydgoszczy, gdzie był początkowo dyrektorem Szpitala Miejskiego, a następnie Wojewódzkiego. Zmarł w Bydgoszczy w 1974 roku. W Hajnówce mieszkał i pracował przez czternaście lat. W trudnym okresie historycznym organizował początki lecznictwa szpitalnego. Wielu rannym udzielił pomocy, a może nawet ocalił życie -przechowywał Żydów, którzy doczekali wyzwolenia w 1944 roku. wykazywał się zawsze wysoką etyką lekarską, zawód swój wypełniał z pełnym poświęceniem. Był jednym z tych lekarzy – praktyków, którzy w pracy zawodowej umieli łączyć znajomość teoretyczną i praktyczną wielu zagadnień w medycynie. Obowiązki wobec chorych były dla Niego zawsze najważniejszymi, sam był człowiekiem skromnym, niczego dla siebie nie wymagającym. Takim pozostał w pamięci hajnowian.

(Opr. A. Gryc)